

3. februar 2022

UPA2022/112

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuummik imaattumik saqqummiussaqaarpunga:

Nunatta namminiilivinnissaannut sulineq sakkortusillugu oqartussaaffiit nunatsinni ingerlatarinnngisatta nunatsinnit ingerlanneqalernissaannik siunnerfeqartumik sulinerup aallartinneqarnissaa siunertaralugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut)

Tungavilersuut:

Nunatsinni najugaqartut amerlanerussuteqarluartut qaquguussagaluarnersoq nunatta namminiilivinnissaannik kissaateqartuupput. Tamanna aamma ersarissumik qinersisartut taasisarnermikkut takussutissaqartittarpaat, tassami ukiorpassuannngortuni Partiit namminiilivinnissamik siunnerfeqarlutik sassartartut amerlanerussuteqangaartunit taassiseqartarmata. *Oqallinnissamuttaaq innersuukkumavakka Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat suliassaqarfittut tiguneqarsinnaasutut tikkuarsimasaat, maani oqallinnissatsinni ilanngullugit eqqarsaatitsinni ilaatittariaqakkavut nalilersortariaqakkavullu¹.*

Oqaluttuarisaaneq qiviarutsigu tamat oqartussaaqataa nerat nunattalu nammineq aaliangiisinnassuseqartunik Inatsisartoqalernera 1979-mi pisoq nunarpassuarnut allanut ukiuni hunnorujulikkaani tamat oqartussaaqataa nerannik ingerlatsiviusimasunut sanillitussagaanni piffissaq sivisoorsuartut taaneqarsinnaanngilaq. 1979-imi Namminersornerulersimaneq suli sakkortusillugu 2009-mi nunarput namminersulerpoq, tassa Namminersorneq pillugu Inatsit Inatsisartutigoortumik akuersissutigineqarnermigut atuutsilersinneqarmat. Suliassavulli tassungaannaq killittussaannngillat, ingerlaqqittariaqarpugut.

Namminiilivinnissaq, nammitsinnillu tamakkiisumik nunatsinnut tunggassuteqartuni aqutsinissaq politikikkut anguniarneqartuarpog. Siumullu pilersinneqarneranit anguniakkani naqinnerit oqaaseqatigiillu pisoqaanersaat aamma tassannga aallaaveqarput, tassa alisissumit aqunneqarneq tamakkiisumik nungutikkiartorneqassasoq, nunarput inuilu namminneq aqummik tigusissasut allannngortitassaannngitsumik anguniakkatsinni naqissimasuutigigatsigu.

Nunarput inuilu pillugit aqqissuussineq ingerlattariaqalerparput. Nunatta inuisa kissaatigaat namminiilivinnissaq qulequttallu taassumap qanoq paasineqarluni tunggavissinneqarlunilu ilusilersorneqarnissaa pisariaqartoq, qulequttami taamak pingaaruteqartigisumi innuttaasunik nalornisitsineq piffissaanngimmat. Piffissaq qaangiuttariaqalerpoq oqarlutaarnerinnarmik nipeqalersillugu qulequttap oqallisigineqarnera. Tamatta politikeriugutta innuttaaqataaguttaluunniit tigussaasumik, ersarissumik takorlooruminartumillu tamassumap qanoq anguneqarnissaa oqallisigilertariaqarpugut.

¹ <https://naalakkersuisut.gl/kl-GL/Naalakkersuisut/Selvstyre/Aar-2008/Sagsomraader-der-kan-overtages-under-selvstyret>

Nunasiaataasimanerup kalunneri oqimaatsut aatsaat katsorsarneqarsinnaapput nuna tummisatta tamakkiisumik uagut nammitsinnik ileqquvut, inuusaaserput naleqartitavullu aallaavigalugit aaqqissuussinitsigut.

Nallinnartunnguatut immitsinnut inissilluta qulequttani pingaarutilinni oqalliseqarnissarput kissaatiginngilara, pissaaneq piginnaasallu pigisavut taamaaliornitsigut millilernerqartarmata. Nunami maani peqqarniissinnaaqisumi inuit kingulissaqaqqullutik inuuginnarsinnaasimasut nallinnartuunngilluinnarput – Akerlianilli piginnaanilissuullutik pikkorissut aporfiusinnaasorpassuarnik namminneq aaqqiissutissamik pigisaqartut. Sanngiiffivut kisiisa eqqartorunnaarlutigit pikkoriffivut sapinnginnerpullu sallinngortillugit oqalliseqarneq pisariaqarteqaarput, taamaammat ingerlariaqqissinnaaqulluta qulequtaq qaqqippara.

Ilitsoraanga avatangiisinnit oqaaqqissaarneqarlunga nunarput namminiilivikkumaarmat ilinniarluarnissaq pingaaruteqartoq, ilitsoraanga taalliortut, atuakkiortut, inuillu oqalugiaatiminni kiffaanngissuseq namminiilivinnissarlu taakkartortuaraat. Taamaammat Siumumi qularnata ingerlariaqqittariaqarnitsinnillu ilisimaarinnilluarluta qulequtaq pingaarutilik qaqqipparput ingerlariaqqittoqartariaqarmat.

Oqartussaaffiit nunatsinnit ingerlanneqanngitsut nunatsinnit tiguneqarnissaannut sammisumik pilersaarusionerq Naalackersuisut suliarissagaat uani oqallinnissami siunertaraara, neriuutigalugu maani inersuarmi oqaloqatigiinnerput tunngavissiissasoq UPA23-mi Naalackersuisut Inatsisartut oqaloqatigiissimanerat tunngavigalugu sammivilersuisimallutik inuiattut ingerlariaqqinnissatsinnut naammassisaqarsinnaajumaartut.

Oqallittoqarluarnissaannik kissaateqarluta.